

राज्यातील जिल्हा परिषद शाळांपैकी
३०० शाळा आदर्श शाळा (Model
School) म्हणून विकसित
करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग
शासन परिपत्रक क्रमांक संकीर्ण २०२०/प्र.क्र.१४३/एसडी-६
मादम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक:-२६ ऑक्टोबर, २०२०

परिपत्रक

मार्च, २०२० मध्ये पार पडलेल्या राज्याच्या द्वितीय (अर्थसंकल्पीय) अधिवेशनात घोषणा केल्यानुसार शालेय शिक्षण विभागाने पहिल्या टप्प्यात राज्यात ३०० जिल्हा परिषद शाळा “आदर्श शाळा” म्हणून विकसित करण्याचा निर्णय घेतला आहे. काही निकषांच्या आधारावर साधारणतः प्रत्येक तालुक्यातून १ अशा ३०० शाळा निवडण्यात आल्या आहेत. निवडलेल्या आदर्श शाळा शक्यतो किमान इयत्ता १ ली ते ७ वी वर्गाच्या जिल्हा परिषद शाळा असतील व गरज पडल्यास त्यात ८वी चे वर्ग जोडण्यास वाव असेल. त्यांची जिल्हा निहाय यादी सोबत परिशिष्ट - १ येथे जोडण्यात आली आहे.

सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद यांनी सदर यादी अंतिम करण्यासाठी त्यातील निवडलेल्या शाळांची पुष्टी (confirm) करावी व शासनास १५ दिवसात कळवावे. एकदा आदर्श शाळांची यादी निश्चित झाल्यानंतर सर्व शासकीय, जिल्हा-स्तरीय व ग्राम-स्तरीय योजनांचे convergence करून सदर शाळांना विकसित करण्याचा उपक्रम हाती घेण्यात येईल.

“आदर्श शाळा” म्हणजे काय, त्याचे निकष व परिभाषा काय अपेक्षित आहेत, याबद्दल खालीलप्रमाणे स्पष्टीकरण करण्यात येत आहे:-

आदर्श शाळा निर्मितीमध्ये तीन महत्वाचे भाग असतील. यामध्ये भौतिक सुविधा, शैक्षणिक गुणवत्ता आणि काही प्रशासकीय बाबी यांचा समावेश राहिल.

१. **भौतिक सुविधा:-** भौतिक सुविधेमध्ये स्वतंत्र शौचालये, पिण्याच्या पाण्याची व्यवस्था, सुस्थितीत असलेले वर्ग, आकर्षक इमारत, क्रीडांगण, क्रीडा साहित्य, ICT लॅब, सायन्स लॅब, ग्रंथालय यासारख्या भौतिक सुविधांचा समावेश राहिल. आजूबाजूच्या गावांपासून व शाळांपासून दळणवळणासाठी रस्ते असतील. भविष्यात विद्यार्थी संख्येत वाढ झाल्यास, इमारत व भौतिक सुविधांचा विस्तार करण्यासाठी पुरेसा वाव असेल.

२. **शैक्षणिक गुणवत्ता:-** शैक्षणिक गुणवत्तेमध्ये विद्यार्थ्यांना शिकण्यासाठी उत्तम शैक्षणिक पोषक वातावरण उपलब्ध राहिल. पाठ्यपुस्तकांच्या पलीकडे जाऊन शिक्षक विद्यार्थ्यांना शिकवतील. विद्यार्थ्यांना व्यवस्थितपणे लिहिता वाचता यायला पाहिजे. वर्गात उभे राहून वाचनावर भर देणे गरजेचे आहे, वाचनाचा सराव आवश्यक आहे. विद्यार्थ्यांना प्राथमिक स्तरावर भाषा व गणित विषयातील मुलभूत संकल्पना त्यात वाचन, लेखन व गणिती क्रिया अवगत होणे अनिवार्य असणार आहे. शाळेच्या ग्रंथालयामध्ये निरनिराळी गोष्टींची पूरक वाचनाची पुस्तके आणि संदर्भ ग्रंथ, इनसायक्लोपिडिया उपलब्ध असतील. स्वअध्ययनासोबतच गट अध्ययन यासारखे रचनात्मक पद्धतीने शैक्षणिक कार्यक्रम राबविले जातील.

आदर्श शाळेतील २१व्या शतकातील कौशल्य जसे-नवनिर्मितीला चालना देणारे (Creative thinking), समीक्षात्मक विचार (Critical Thinking), वैज्ञानिक प्रवृत्ती (Scientific Temperament), संविधानिक मुल्ये अंगी बाणविणे, सोबत काम करण्याचे कौशल्य (Collaboration), संभाषण कौशल्य (Communication) या सारखी अन्य कौशल्ये जाणीवपूर्वक विकसित करण्यात येतील.

आदर्श शाळेकडे लोक आकर्षित होऊन इतर शाळा सोडून या शाळेत आपल्या पाल्यांना गुणवत्तापूर्ण शिक्षणासाठी पाठविण्यास तयार होतील. पालक त्यांच्या पाल्याच्या सर्वांगीण गुणवत्ता व व्यक्तीमत्व विकासासाठी विविध शालेय व सह शालेय उपक्रमात सहभाग घेण्यासाठी तयार असणे हे ती शाळा आदर्श शाळा असल्याचे दर्शवते.

आदर्श शाळेमध्ये वातावरण हे प्रसन्न असावे. विद्यार्थ्यांना शाळेत यावेसे वाटणे गरजेचे आहे. विद्यार्थ्यांना शनिवारी व रविवारी देखील शाळेत यावेसे वाटले पाहिजे. मुलांना

आनंददायी शिक्षणाचा अनुभव मिळेल. आदर्श शाळांमध्ये विद्यार्थ्यांना कृतियुक्त शिक्षणातून (Activity Based Learning) स्वतःला ज्ञानाची निर्मिती करता येईल. रचनात्मक व आनंददायी शिक्षणातून त्यांना कमीत कमी वेळेत जास्तीत जास्त विषयाचे शिक्षण अवगत करता येईल.

शिक्षकांनी पुस्तकी ज्ञानाच्या पलीकडे जाऊन मुलांना शिकवावे. संकोच न करता, न घाबरता विद्यार्थी प्रश्न विचारण्यास उत्सुक असतील व त्यातून चिकित्सक वृत्तीमध्ये वाढ होईल.

३. **प्रशासकीय बाबी:-** आदर्श शाळेत शिक्षकांची काम करण्याची इच्छा असेल, तेथे बदलीने येण्याची तयारी असेल, किमान ५ वर्ष तेथे काम करण्याची तयारी असेल, शिक्षक तेथून बदलीची विनंती करणार नाहीत, अशी शाळा म्हणजे आदर्श शाळा होय.

शिक्षणातून मुलांचा शारीरिक, बौद्धिक व मानसिक विकास होणे हे आदर्श शाळेचे मुख्य उद्दिष्टे असेल. विद्यार्थ्यांमध्ये विविध विषयातील **अध्ययन फलनिष्पत्तीसह** त्यांना सध्याच्या **स्पर्धात्मक युगात** विविध आव्हानांना सामोरे जाण्यासाठी त्यांच्यामध्ये **नेतृत्वगुण** विकसित करून त्यांचा सर्वांगीण विकास करण्यासाठी त्यांना विविध सहशालेय उपक्रमात जसे- क्रीडा, भाषण, लेखन, अभिनय, गायन व अन्य विषयांमध्ये प्राविण्य मिळवून देणारी तसेच विविध क्षेत्रातील कौशल्ये विकसित करणारी शाळा म्हणजे आदर्श शाळा होय.

वरील बाबींची पूर्तता करणाऱ्या शाळेस “आदर्श शाळा” म्हणून संबोधता येईल. अशा प्रकारच्या राज्यातील प्रत्येक तालुक्यातून साधारणतः एक शाळा समृद्ध करावयाची आहे. सदर शाळा अन्य शाळांना प्रेरणा व मार्गदर्शन करण्याचे काम करेल, तसेच राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण, २०२० (NEP) मध्ये नमुद “School Complex” ह्या संकल्पनेप्रमाणे जवळच्या अन्य शाळातील विद्यार्थ्यांना व शिक्षकांना या शैक्षणिक सोयी-सुविधांचा लाभ घेता येईल. या शाळांची गुणवत्ता, मुलांची शैक्षणिक प्रगती, शिकण्याची गती, त्यांचे सामाजीकरण, त्यांचा होणारा सर्वकष व्यक्तिमत्व विकास पाहून अन्य शाळांमधील पालक त्यांच्या मुलांना अशा समृद्ध शाळांमध्ये प्रवेश घेण्यासाठी उत्सुक राहतील. भविष्यात टप्या-टप्यात या मुलांना वाहतूक सुविधा उपलब्ध करून देण्याचे नियोजन करावे.

विद्यार्थ्यांना शिकण्यासाठी ताण विरहीत वातावरण मिळावयास हवे. पाठ्यपुस्तक व दप्तरातील साहित्याच्या पलीकडे जावून त्यांना शाळेत, शाळेच्या परिसरातील उपलब्ध साधन

सामग्रीमधूनही विविध विषयातील ज्ञान अवगत करता यावे याकरिता त्यांना आठवड्यातून किमान एक दिवस तरी दप्तराच्या ओझ्यापासून मुक्तता मिळावी याउद्देशाने प्रत्येक शनिवारी दप्तर मुक्त शाळा हा उपक्रम आदर्श शाळेच्या माध्यमातून प्रभावीपणे राबविण्यात येईल.

सोबतच्या यादीतील आपल्या कार्यक्षेत्रातील निवडलेल्या “आदर्श” शाळांची उपरोक्त निकषांच्या आधारे पडताळणी करून, त्यात काही बदल असल्यास ते दिनांक ०६ नोव्हेंबर, २०२० पर्यंत या कार्यालयास कळवावेत. जिल्ह्यांकडून काही अभिप्राय प्राप्त न झाल्यास सदर शाळांना आपली संमती आहे असे गृहीत धरून ती अंतिम करण्यात येईल.

सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा संकेतांक २०२०१०२६१७२०१९०८२१ असा आहे. सदर परिपत्रक डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून निर्गमित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्र राज्याचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(वन्दना कृष्णा)

जोडपत्र - परिशिष्ट - १
प्रति,

अपर मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन

सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, महाराष्ट्र शासन
प्रत: माहितीस्तव सादर;

१. मा. मंत्री, शालेय शिक्षण यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
२. मा. राज्यमंत्री, शालेय शिक्षण यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
३. मा. राज्य प्रकल्प संचालक, महाराष्ट्र प्राथमिक शिक्षण परिषद, मुंबई.

प्रत: माहिती व आवश्यक कार्यवाहीस्तव

१. आयुक्त (शिक्षण), शिक्षण आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
२. शिक्षण संचालक (प्राथमिक / माध्यमिक व उच्च माध्यमिक), महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
३. विभागीय शिक्षण उपसंचालक (सर्व)
४. प्राचार्य, जिल्हा शिक्षण व प्रशिक्षण संस्था (सर्व)
५. शिक्षणाधिकारी (प्राथमिक/माध्यमिक), जिल्हा परिषद (सर्व)

परिशिष्ट - 1

Sr. No.	DISTNAME	Block Name	Village Name	SCHCD	School Name
1	Ahmadnagar	AKOLE	VIRGAON	27260118701	Z.P.P.SCHOOL VIRGAON
2	Ahmadnagar	JAMKHED	DEV DAITHAN	27260208101	Z.P.P.SCHOOL DEV DAITHAN
3	Ahmadnagar	KARJAT	REHEKURI	27260401701	Z.P.P.SCHOOL REHEKURI
4	Ahmadnagar	KOPARGAON	DHOTARE	27260305301	Z.P.P.SCHOOL DHOTARE
5	Ahmadnagar	NAGAR	BHORWADI	27260501401	Z.P.P.SCHOOL REHEKURI
6	Ahmadnagar	NEWASA	KHUPTI	27260609001	Z.P.P.SCHOOL BHORWADI
7	Ahmadnagar	PARNER	HANGA	27260710301	Z.P.P.SCHOOL HANGA
8	Ahmadnagar	PATHARDI	MIDSANGAVI	27260803301	Z.P.P.SCHOOL MIDSANGAVI
9	Ahmadnagar	RAHATA	RAJURI	27261001102	Z P P SCHOOL GOLHARWADI
10	Ahmadnagar	RAHURI	VALUNJPOI	27260909301	Z.P.P.SCHOOL VANJULPOI
11	Ahmadnagar	SANGAMNER	PIMPARI LAUKI AZAMPUR	27261206301	Z.P.P.SCHOOL PIMPARI LAUKI AZAMPUR
12	Ahmadnagar	SHEVGAON	BALAMTAKLI	27261101401	Z.P.P.SCHOOL BALAMTAKLI
13	Ahmadnagar	SHRIGONDA	HANGEWADI	27261302901	Z.P.P.SCHOOL HANGEWADI
14	Ahmadnagar	SHRIRAMPOOR	UKKADGAON	27261404801	Z.P.P.SCHOOL UKKALGAON
15	Akola	AKOT	CHOHOTTA BZR	27050201301	ZP UPPER PRIMARY URDU SCH CHOHOTTA BAZAR
16	Akola	BARSHITAKLI	PUNOTI BR.	27050408101	Z. P. U. PRI. CLUSTER SCHOOL , PUNOTI BR.
17	Akola	MURTIZAPUR	ANBHORA	27050500101	ZPPS SCHOOL ANBHORA
18	Akola	PATUR	SHEKAPUR	27050605501	ZP UPPER PS SHEKAPUR
19	Akola	TELHARA	AADSUL	27050700101	ZP UPP. PS ADSUL
20	Amravati	ACHALPUR	SHINDI BK	27070114701	Z P PRI SCHOOL SHINDI BK
21	Amravati	AMRAVATI	NANDURA BK	27070205401	Z P PRE MID SCHOOL NANDURA BK
22	Amravati	BHATKULI	TAKARKHEDA	27070405002	Z P PRE MID URDU SCHOOL, TAKARKHEDA
23	Amravati	CHANDUR BZ	TALEGAON	27070507001	Z P PRI SCHOOL TALEGAON
24	Amravati	CHANDUR RLY	SHIRAJGOAN KORDE	27070702201	Z P PRE MID SCHOOL SHIRAJGOAN KORDE
25	Amravati	CHIKHALDARA	GANGARKHEDA	27070608801	Z P PRE MID SCHOOL GANGARKHEDA
26	Amravati	DARYAPUR	YEODA	27070809907	Z P PRE MID URDU SCHOOL YEODA
27	Amravati	DHAMANGAON RLY	HINGANGAON	27071005201	Z P PRE MID SCHOOL HINGANGAON KA
28	Amravati	DHARNI	KHADKIKALAM	27070910601	Z P PRI SCHOOL KHIDKIKALAM
29	Amravati	MORSHI	NERPINGALAI	27071107402	Z P PRE MID GIRLS SCHOOL NERPINGALAI
30	Amravati	NANDGAON KH	SHIVNI RASULPUR	27071206401	Z P PRE MID SCHOOL SHIVNI RASULPUR
31	Amravati	WARUD	BENODA	27071400101	Z P PRI SCHOOL BENODA
32	Amravati	TIOSA	MARDA	27071302401	Z.P. PRE.MID. SCHOOL MARDA
33	Aurangabad	AURANGABAD	KACHNER	27190109001	ZPUPSA KACHNER CPS
34	Aurangabad	GANGAPUR	DOMEGAON	27190204001	ZPPUPSG DOMEGAON
35	Aurangabad	KANNAD	WADOD	27190320901	ZPPUPSKA WADOD
36	Aurangabad	KHULTABAD	SULTANPUR	27190405801	ZPPUPSKH SULTANPUR
37	Aurangabad	PHULAMBRI	PIRBAWDA	27190906701	ZPPUPSPH PIRBAWADA
38	Aurangabad	VAIJAPUR	JAROOOL	27190806101	ZPPUPSV DHONDALGAON
39	Aurangabad	SILLOD	DEULGAON BAZAR	27190604501	ZPPSSI DEULGAON BAZAR
40	Bhandara	BHANDARA	DAWWA	27100107801	Z.P. UPPER PRIMARY SCHOOL DAWWA
41	Bhandara	LAKHANDUR	LAKHANDUR	27100600402	Z.P. UPPER PRIMARY SCHOOL.(PLOT) LAKHANDUR
42	Bhandara	LAKHANI	MANGLI	27100505001	Z.P. UPPER PRIMARY SCHOOL MANGALI

43	Bhandara	MOHADI	KHAMRI (BU)	27100203701	Z.P. UPPER PRIMARY SCHOOL KHAMARI
44	Bhandara	PAUNI	WAHI	27100702401	Z.P. UPPER PRIMARY SCHOOL WAHI
45	Bhandara	SAKOLI	SIONIBANDH	27100407701	Z. P. UPPER PRIMARY SCHOOL SEONIBANDH
46	Bhandara	TUMSAR	DEWNARA	27100300301	Z.P. UPPER PRIMARY SCHOOL DEWNARA
47	Bid	AMBAJOGAI	YELDA	27270101901	ZPPS YELDA
48	Bid	ASHTI	PANGRA	27270217201	ZPPS PANGRA
49	Bid	BEED	HIVRAPAHADI	27270327301	ZPPS HIVRA PAHADI
50	Bid	DHARUR	AMLA	27270407201	ZPPS AMLA
51	Bid	GEORAI	AMLA	27270513901	ZPPS AMLA
52	Bid	KAIJ	BANKARANJA	27270600801	ZPPS BANKARANJA
53	Bid	PATODA	PIMPALWANDI	27270908801	ZPCPS PIMPALWANDI
54	Bid	SHIRUR	RAKSHASBHUVAN (T)	27271000301	ZPPS RAKSHASBHUVAN (T)
55	Buldhana	MEHAKAR	DONGAON	27040809103	ZP URDU UP PRI SCH, DONGAON
56	Buldhana	CHIKHALI	SHELGAON ATOL	27040207701	ZP CEN UP MAR PRI SCH,SHELGAON ATOL
57	Buldhana	DEULGAON RAJA	BAYGAON KH.	27040403401	ZP MAR UP PRI SCH, BAYGAON KH
58	Buldhana	JALGAON JAMOD	ADOL BK.	27040904601	ZP MAR UP PRI SCH, ADOL BK
59	Buldhana	KHAMGAON	GAWNDHALA	27040305101	ZP MAR UP PRI SCH, GAWANHALA
60	Buldhana	LOANR	RAIGAON	27040601502	ZP MAR UP PRI SCH, RAIGAON
61	Buldhana	MALAKAPUR	AALAND	27040700101	ZP MAR UP PRI SCH, AALAND
62	Buldhana	SINDKHED RAJA	GOREGAON	27041300701	ZP MAR UP PRI SCH, GOREGAON
63	Buldhana	BULDANA	KHUPGOAN	27040108001	ZP MAR UP PRI SCH, KHUPGOAN
64	Buldhana	NANDURA	BHOTA	27041009601	ZP MAR UP PRI SCH, BHOTA
65	Chandrapur	GONDPIPARI	SONAPUR(DESHPANDE)	27130605501	Z P UPP PRY SCHOOL SONAPUR (DESHPANDE)
66	Chandrapur	BALLARPUR	VISAPUR	27130403202	Z.P.PRY VASTI SCHOOL VISAPUR
67	Chandrapur	BHADRAWATI	ASATA	27130213001	Z.P.U.PRY.SCHOOL ASHTA
68	Chandrapur	BRAMHAPURI	DEULGAON	27131105401	Z.P. UPP. PRI. SCHOOL DEULGAON
69	Chandrapur	CHIMUR	HIRAPUR	27131207801	Z-P-U. PRI- SCHOOL HIRAPUR
70	Chandrapur	JIWATI	CHIKHALI (BU)	27131509001	Z.P.UPP.PRI SCH CHIKHALI (BU)
71	Chandrapur	KORPANA	KHIRDI	27130701001	Z.P. U. P. SCH, KHIRADI
72	Chandrapur	MUL	JUNASURLA	27130804601	Z.P.UPP. PRI. SCHOOL JUNASURLA
73	Chandrapur	NAGBHID	NAOKHALA	27131011101	Z.P.U.PRI.SCHOOL NAVKHALA
74	Chandrapur	POMBURNA	AMBEDHANORA	27131401201	Z.P UPP. PRY.SCHOOL AMBEDHANORA
75	Chandrapur	RAJURA	CHUNALA	27130504401	Z.P.UPP.PRY SCHOOL CHUNALA
76	Chandrapur	SAOLI	PATHARI	27131304201	Z.P.UPP. PRIMARY SCHOOL, PATHARI
77	Chandrapur	SINDEWAHI	DELANWADI	27130900401	Z.P.U.PRY.SCHOOL DELANWADI
78	Chandrapur	WARORA	SALORI	27130310701	Z.P. U. PRY SCHOOL SALORRI
79	Chandrapur	CHANDRAPUR	CHINCHALA	27130108501	Z.P U. PRIMARY SCHOOL, CHINCHALA
80	Dhule	SHIRPUR	KHAIRKHUTI	27020413901	Z.P.SCHOOL KHAIRKHUTI
81	Dhule	DHULE	DHAMANGAON	27020107301	Z P SCHOOL DHAMANGAON
82	Dhule	SAKRI	BHABHULDE	27020211101	Z.P. SCHOOL
83	Dhule	SHINDKHEDA	PADAWAD	27020304701	Z.P.SCHOOL PADAWAD
84	Gadchroli	MULCHERA	YELLA	27120901501	ZILLA PRISHAD UPPER PRIMARY SCHOOL, Yella
85	Gadchroli	BHAMRAGAD	TADGAON	27121102901	Z. P. UPPER PRM. SCHOOL TADGAON
86	Gadchroli	KORCHI	KOCHINARA	27121003201	ZP MAR UP PRI SCH, SHIVANI TAKA
87	Gadchroli	AHERI	RAJARAM	27120602101	Z P UPP PRY SCHOOL RAJARAM
88	Gadchroli	ARMORI	JOGISAKHARA	27120201001	Z. P. UPPER PRM. SCHOOL
89	Gadchroli	CHAMORSHI	SONAPUR	27120511201	Z.P. UPPER PRY.SCHOOL, SONAPUR
90	Gadchroli	ETAPALLI	PARSALGONDI	27120715101	Z.P. PRM. SCHOOL
91	Gadchroli	KURKHEDA	VADEGAON	27120301401	Z. P. UPPER PRM. SCHOOL
92	Gadchroli	DHANORA	KOSMI NO.1	27120408701	Z. P. UPPER PRM. SCHOOL KOSMI NO.1
93	Gondia	GONDIA	KINHI	27110404801	Z.P.U. PRATHMIK SHALA KINHI
94	Gondia	AMGAON	ANJORA	27110200901	Z.P.U.PRIMARY SCHOOL ANJORA
95	Gondia	ARJUNI MOR	BAKATI (CH.)	27110105901	Z.P. U.P. SCHOOL BAKATI/CHANNA

96	Gondia	DEORI	SILAPUR	27110301101	Z.P.U.PRI.SCHOOL SHILAPUR
97	Gondia	GOREGAON	MUNDIPAR	27110505701	Z.P.U. PRIMARY SCHOOL MUNDIPAR
98	Gondia	SADAK ARJUNI	KANHARPAYALI	27110702402	Z.P.U.PRIMARY SCHOOL SALAITOLA
99	Gondia	SALEKASA	LOHARA	27110604701	Z.P.MARATHI U.P. SCHOOL LOHARA
100	Gondia	TIRODA	SITEPAR	27110813401	Z.P. UPPER PRIMARY SCHOOLSITEPAR
101	Hingoli	AUNDHA NAGNATH	CPS.PIMPALDARI	27160502501	ZPPS.PIMPALDARI
102	Hingoli	BASMATH	SUKALI	27160305801	ZPPS.SUKALI
103	Hingoli	HINGOLI	PEDGAON	27160111001	ZPPS.PEDGAON
104	Hingoli	KALAMNURI	CPS. WARANGA FATA	27160405401	ZPPS.WARANGA FATA MARATHI (Divide)
105	Hingoli	SENGAON	HATALA	27160209901	ZPPS.HATALA
106	Jalgaon	PAROLA	VICHKHEDE	27031305201	Z. P. PRI. SCH. VICHKHEDE
107	Jalgaon	MUKTAINAGAR	TAKLI	27031104701	Z.P. SCH.TAKLI
108	Jalgaon	Amalner	Gadkhmb	27030108201	Z.P. SCH. GADKHAMB
109	Jalgaon	Bhadgaon	Bhadgaon	27030201102	Z.P. PRI. SCH. NO.2 BHADGAON
110	Jalgaon	Bodwad	Jamthi	27030404602	Z.P.PRI. URDU SCH. JAMATHI
111	Jalgaon	Chalisgaon	Mal Shege	27030510401	Z.P. PRI. SCH. MAL SHEWGE
112	Jalgaon	Chopada	Gartad	27030610401	Z.P. UPP. PRI. SCH. GARTAD
113	Jalgaon	Dharangaon	Chorgaon	27030700201	Z.P. UPPER PRI. SCH. CHORGAON
114	Jalgaon	Jalgaon	Kanalda	27030903302	Z. P. PRI. SCH. GIRLS KANALDA
115	Jalgaon	Pachora	Pungaon	27031201801	Z. P. MAR SCH. PUNGAON
116	Jalgaon	Yawal	Naygaon	27031505701	Z.P. SCH. NAYGAON
117	Jalgaon	BHUSAWAL	VARANGAON	27030305209	Z.P. SCH. SIDDHESHWAR VARANGAON
118	Jalna	AMBAD	MAHAKALA	27180315401	ZILLA PARISHAD PRIMARY SCHOOL MAHAKALA
119	Jalna	BADNAPUR	BAVANE PANGARI	27180201301	ZILLA PARISHAD CENTRAL PARIMARY SCHOOL BAVANE PANGARI
120	Jalna	BHOKARDAN	BARANJALA SABLE	27180701401	ZILLA PARISHAD PRIMARY SCHOOL BARANJALA SABLE
121	Jalna	JALNA	NANDAPUR	27180109501	ZPPS NANDAPUR
122	Jalna	MANTHA	KENDHALI	27180605301	ZILLA PARISHAD CENTRAL UPPER PRIMARY SCHOOL KENDHALI
123	Kolhapur	AAJARA	KOKINDRE	27341004901	VIDYA MANDIE KOLINDRE
124	Kolhapur	BHUDARGAD	KUR	27340951501	CENTRAL SCHOOL KUR
125	Kolhapur	CHANDGAD	JANGAMHATTI	27341213101	MARATHI VIDYA MANDIR JANGAMHATTI
126	Kolhapur	GADHINGLAJ	KHANDAL	27341105401	VIDYA MANDIR KHANDAL
127	Kolhapur	GAGANBAWADA	KAVALTEK	27340600603	VIDYA MANDIR DHUNDAWADE
128	Kolhapur	HATKALANGLE	SHIROLI	27340305201	KUMAR VIDYAMANDIR SHIROLI NO.1
129	Kolhapur	KAGAL	PIMPALGAON KHURD	27340800201	VIDYA MANDIR PIMPALGAON KHURD
130	Kolhapur	KARVEER	PASARDE	27340510701	VIDYA MANDIR PASARDE
131	Kolhapur	PANHALA	VETAWADE	27340212605	CEN.PRATH.SCH.VETAWADE
132	Kolhapur	RADHANAGARI	MAJAGAON	27340706401	VIDYA MANDIR MAJAGAON
133	Kolhapur	SHAHUWADI	SALSHI	27340108305	JIVAN SHIKSHAN V M SALASHI
134	Latur	AHAMADPUR	KUMTHA BK	27280915301	ZILLA PARISHAD CENDRIY PRIMARY SCHOOL KUMTHA BK
135	Latur	CHAKUR	RACHHANAWADI	27281002301	ZILLA PARISHAD PRIMARY SCHOOL RACHANNAWADI
136	Latur	DEVANI	VELEGAON	27280600101	ZILLA PARISHAD CENTER PRIMARY SCHOOL VELEGAON
137	Latur	JALKOT	GUTTI	27280800401	ZILLA PARISHAD PRIMARY SCHOOL GUTTI
138	Latur	LATUR	KANADI BORGAON	27280110201	ZAILLA PARISHAD PRATHMIK SHALA KANADI BORGAON
139	Latur	NILANGA	MADANSURI	27280414001	ZIILA PARISHAD CENTRAL PRI SCH MADANSURI
140	Latur	RENAPUR	KHARAOLA	27280201001	ZILLA PARISHAD KENDRIYA PRATHMIK SHALA KHAROLA
141	Latur	SHIRUR ANANTPAL	HIPPELGAON	27280505101	ZILLA PARISHAD PRIMARY SCHOOL HIPPALGAON
142	Latur	AUSA	NANDURGA	27280309201	ZPCPS NANDURGA
143	Nagpur	BHIWAPUR	MAHALGAON	27091308801	Z.P.UPS, MAHALGAON
144	Nagpur	HINGANA	GUMGAON	27091003202	Z.P., PS, GUMGAON NO.2
145	Nagpur	KALMESHWAR	TELKAMPTI	27090306601	Z.P. PS NO.1, TELKAMPTEE
146	Nagpur	KAMPTEE	WADODA	27090505701	Z.P.UPS, WADODA

147	Nagpur	KATOL	DUDHALA	27090209101	Z.P.UPS, DUDHALA
148	Nagpur	KUHI	PACHAKHEDI	27091210701	Z.P.UPS, PACHKHEDI
149	Nagpur	MOUDA	CHIRWA	27090701401	Z.P.UPS, CHIRWA
150	Nagpur	NAGPUR (GRAMIN)	SONEGAON BORI	27090910901	Z.P.UPS,SONEGAON BORI
151	Nagpur	NARKHED	AMBADA [SAYWADA]	27090114401	Z.P. UPS, AMBADA(SAYWADA)
152	Nagpur	PARSEONI	BANPURI	27090809201	Z.P. UPS, BANPURI
153	Nagpur	RAMTEK	BHONDEWADA	27090610001	Z.P. UPS, BHONDEWADA
154	Nagpur	SAONER	BHENDALA	27090408601	Z.P. UPS, BHENDALA
155	Nagpur	UMRED	SHEDESHWAR	27091115601	Z.P. UPS, SHEDESHWAR
156	Nanded	ARDHAPUR	AMBEGAON	27150200201	ZPPS AMBEGAON
157	Nanded	BHOKAR	DEOTHANA	27151101701	ZPCPS DEOTHANA
158	Nanded	BILOLI	ATKALI	27150800601	ZILLA PARISHAD CENTRAL PRIMARY SCHOOLATAKALI
159	Nanded	DEGLOOR	MARKHEL	27150705801	Z.P.P.S.GIRLS MARHEL
160	Nanded	HIMAYAT NAGAR	WADGAON JA	27151407701	ZILLA PARISHAD PRIMARY SCHOOL WADGAON J.
161	Nanded	HADGAON	PATHRAD	27151310804	ZPPS UMRI J.
162	Nanded	KANDHAR	ABULGA	27150514201	ZPCPS AMBULGA
163	Nanded	KINWAT	KOSMET	27151508001	ZPCPS KOSMET
164	Nanded	LOHA	DHANORA M.	27150403201	ZPPS DHANORA M.
165	Nanded	MAHOOR	TULSHI TANDA	27151605901	ZPPS TULSHI TANDA
166	Nanded	MUDKHED	DONGAON	27150300201	ZILLA PARISHAD PRIMARY SCHOOL DONGAON
167	Nanded	MUKHED	BAPSHETWADI	27150601001	ZPPS BAPSHETWADI
168	Nanded	NAIGAON	KOKLEGAON	27150907001	Z.P.P.S. KOKALEGAON
169	Nanded	NANDED	KAMTHA KD	27150103101	ZILLA PARISHED PRIMANRY WITH UPPEAR PRIMANRY SCHOOL KAMTHA KD
170	Nanded	UMRI	SHELGAON	27151205601	ZPPS SHELGAON
171	Nandurbar	DHADGAON	LAHAN SURVANI	27010602001	Z.P. SCHOOL LAHAN SURWANI
172	Nashik	BAGLAN	ASKHEDA	27200100901	Z.P.PRI SCHOOL ASKHEDA
173	Nashik	CHANDWAD	SHINDE	27200208901	Z.P.PRI SCHOOL SHINDE
174	Nashik	DEVLA	MAHALPATANE	27200302501	Z.P.PRI SCHOOL MAHALPATANE
175	Nashik	DINDORI	AHIWANTWADI	27200400101	Z.P.PRI SCHOOL AHIWANTWADI
176	Nashik	IGATPURI	ADSARE BUDRUK	27200500801	Z.P.PRI SCHOOL ADSARE BUDRUK
177	Nashik	KALWAN	UMBARDEPADA	27200614201	Z.P.PRI SCHOOL UMBARGAVAN
178	Nashik	MALEGAON	MEHUNE	27200708104	Z.P.SCHOOL. MEHUNE
179	Nashik	NANDGAON	NYAYDONGARI	27200806803	Z.P.PRI SCHOOL VANJARTANDA
180	Nashik	NIPHAD	PALKHED	27201008101	Z.P.SCHOOL PALKHED
181	Nashik	PEINT	MALEGAON	27201109001	Z.P.SCHOOL MALEGAON
182	Nashik	SINNER	DAPUR	27201202101	Z.P.PRI SCHOOL DAPUR
183	Nashik	SURGANA	AMBATHA	27201300401	Z.P.PRI SCHOOL AMBATHA
184	Nashik	YEOLA	ANDARSUL	27201501102	Z.P.SCHOOL ANDARSUL GIRLS
185	OSMANABAD	BHOOM	WALWAD	27290109001	ZILLA PARISHAD PRIMARY SCHOOL,WALWAD
186	OSMANABAD	LOHARA	HIPPARGARAVA	27290301501	ZILLA PARISHAD PRIMARY SCHOOL,HIPPARGARAVA
187	OSMANABAD	OMERGA	BALSUR	27290400701	ZILLA PARISHAD CENTRAL PRIMARY SCHOOL,BALSUR
188	OSMANABAD	OSMANABAD	PALSAP	27290508201	ZILLA PARISHAD PRIMARY SCHOOL, PALSAP
189	OSMANABAD	PARANDA	PIMPALWADI	27290606601	ZILLA PARISHAD CENTRAL PRIMARY SCHOOL, PIMPALWADI
190	OSMANABAD	TULJAPUR	KHUDAWADI	27290706801	ZILLA PARISHAD PRIMARY SCHOOL,KHUDAWADI
191	Palghar	WADA	PALSAI	27361914402	Z.P.SCHOOL, PALSAI
192	Palghar	DAHANU	VANGAON	27360300501	Z.P. SCHOOL VANGAON
193	Palghar	MOKHADA	KOSHIMSET	27360801401	Z.P.P. SCHOOL, KOSHIMSHET
194	Palghar	PALGHAR	UMBERPADA NANDADE	27361115201	Z.P.SCHOOL, SAFALE NO.1

195	Palghar	TALASARI	UDHAWA	27361302211	Z.P.SCHOOL UDHAWA VANIPADA
196	Palghar	VASAI	KANER	27361702602	Z.P. SCHOOL, KANER
197	Palghar	VIKRAMGAD	BORANDE	27361805502	Z. P. SCHOOL, PATILPADA
198	Palghar	JAWHAR	WADOLI	27360401701	Z.P.SCHOOL, NANDGAON
199	Parbhani	GANGAKHED	BOTHI	27170100501	ZPPS BOTHI
200	Parbhani	JINTUR	KORWADI	27170208701	ZPPS KORWADI
201	Parbhani	PALAM	NAVA	27170404501	ZPPS NAVA
202	Parbhani	PARHBANI	MANDAKHALI	27170505501	ZPPS MANDAKHALI
203	Parbhani	PATHRI	POHETAKLI	27170603801	ZPPS POHETAKLI
204	Parbhani	SONPETH	GAWLI PIMPRI	27170901001	ZPPS GAWLI PIMPRI
205	Pune	AMBEGAON	THUGAON	27250113901	ZPPS THUGAON
206	Pune	BARAMATI	SANGAVI	27250209801	ZPPS SANGAVI
207	Pune	BHOR	UTROLI	27250317601	ZPPS UTROLI
208	Pune	DAUND	PATAS	27250407401	ZPPS PATAS
209	Pune	INDAPUR	RUI	27250608901	ZPPS RUI
210	Pune	JUNNAR	BELHE	27250704401	ZPPS BELHE NO 1
211	Pune	MAVAL	AMBALE	27250902501	ZPPS AMBALE
212	Pune	MULSHI	KASARAMBOLI	27251009305	ZPPS SUTARWADI
213	Pune	PURANDAR	SUPE	27251102401	ZPPS SUPE KHURD
214	Pune	SHIRUR	MUJALWADI	27251205701	ZPPS MUNJALWADI
215	Pune	VELHE	VELHE BU	27251300101	ZP HIGH PRIMARY VELHE BK
216	Pune	KHED	CHAS	27250801901	ZPPS PAIT
217	RAIGARH (MAHARASHTRA)	ALIBAG	WAYSSET	27240119401	R.Z.P.SCHOOL WAISHET
218	RAIGARH (MAHARASHTRA)	KARJAT	KALAMB	27240206503	ZPPS SCHOOL KALAMB
219	RAIGARH (MAHARASHTRA)	KHALAPUR	CHOUK MANIVALI	27240300603	R.Z.P. SCHOOL CHOWK
220	RAIGARH (MAHARASHTRA)	MANGAON	TALASHET	27240515201	R.Z.P. SCHOOL TALASHET
221	RAIGARH (MAHARASHTRA)	MHASALA	MHASALA	27240604507	RZP SCHOOL MHASALA URDU
222	RAIGARH (MAHARASHTRA)	MURUD	MAZGAON	27240704603	R.Z.P. SCHOOL MAJGAON MARATHI
223	RAIGARH (MAHARASHTRA)	PEN	AMTEM	27240900501	RZP SCHOOL AMTEM
224	RAIGARH (MAHARASHTRA)	POLADPUR	LOHARE	27241001401	ZPPS SCHOOL LOHARE
225	RAIGARH (MAHARASHTRA)	ROHA	KOLAD	27241112006	R.Z.P PRI CENTRAL SCH KOLAD
226	RAIGARH (MAHARASHTRA)	SHRIVARDHAN	VADVALI	27241301301	R.Z.P. SCHOOL VADVALI MAR
227	RAIGARH (MAHARASHTRA)	SUDHAGAD	WAGHOHI	27241209201	R.Z.P. PRI SCHOOL WAGHOSHI
228	RAIGARH (MAHARASHTRA)	TALA	WASHI HAVELI	27241405701	ZPPS SCHOOL WASHI HAVELI
229	RAIGARH (MAHARASHTRA)	URAN	JUI	27241502601	R.Z.P. PRI SCHOOL MOTHJI JUI

230	RAIGARH (MAHARASHTRA)	PANVEL	VAVEGHAR	27240813901	R.Z.P. SCHOOL TONDARE
231	RATNAGIRI	MANDANGAD	MANDANGAD	27320605901	ZPPS NUTAN VIDYAMANDIR MAN.
232	RATNAGIRI	RAJAPUR	YASHWANTGAD	27320722701	ZPPS GOVT FISHERIES SCH SAKHARINATE
233	RATNAGIRI	LANJA	MOGARGAON (VHEL)	27320511801	ZPPS LANJA NO. 5
234	Sangali	ATPADI	DIGHANCHI	27350100606	Z.P.SCHOOL DIGHANCHI NO 1
235	Sangali	JATH	JADRABOBALAD	27350204307	Z.P. MARATHI JADRABOBALAD
236	Sangali	KADEGAON	NEWARI	27351100105	Z. P. SCHOOL NEWARI
237	Sangali	KAVATHE MAHANKAL	LANGARPETH	27350302401	Z. P. SCHOOL LANGARPETH
238	Sangali	KHANAPUR	KARANJE	27350402001	Z. P. SCHOOL KARANJE
239	Sangali	MIRAJ	VIJAYNAGAR	27350505601	Z.P. SCHOOL VIJAYNAGAR (MHAISAL)
240	Sangali	PALUS	DHANGAON(Tavdarwadi)	27350601101	Z. P. SCHHOL DHANGAON(TAVADARWADI)
241	Sangali	SHIRALA	KARUNGALI	27350701501	Z.P.SCHOOL. KARUNGALI.
242	Sangali	WALWA	BAVCHI	27350908101	Z.P.SCHOOL BAVCHI
243	Sangali	TASGAON	WAIFALE	27350802201	Z.P SCHOOL BORGAON
244	SATARA	KARAD	UMBRAJ	27310203801	Z.P.CPS.UMBRAJ (BOYS)
245	SATARA	KHATAV	KUROLI (SIDHE)	27310405901	Z.P. CPS KUROLI(SIDHE)
246	SATARA	KOREGAON	EKAMBE	27310303201	Z.P.PS. EKAMBE
247	SATARA	MAHABALESHWAR	BHILAR	27310600203	Z.P.CPS BHILAR
248	SATARA	MAN	PANAVAN	27310710201	Z.P.PS PANVAN
249	SATARA	PATAN	TARALE	27310812002	Z.P.CPS TARALE MULE
250	SATARA	PHALTAN	TARADGAON	27310902201	Z.P.CPS.TARADGOAN
251	SATARA	WAI	KHANAPUR	27311106701	Z.P.PS.KHANAPUR
252	SATARA	SATARA	VARNE	27311001902	Z.P. CPS.NAGTHANE
253	SINDHUDURG	DEVGAD	JAMSANDE	27330102301	ZPPS JAMSANDE NO.1
254	SINDHUDURG	DODAMARG	SATELI BHEDSHI	27330204702	ZPPS SHRI SATERI ZPKENDRASALA SATELI BHEDASHI
255	SINDHUDURG	KANKAVLI	KHAREPATAN	27330306101	ZPPS KHAREPATAN NO. 1
256	SINDHUDURG	KUDAL	PAVASHI	27330409101	ZPPS PAVASHI NO.1
257	SINDHUDURG	MALVAN	ACHARA	27330500304	ZPPS ACHARE NO.1
258	SINDHUDURG	VAIBHAVWADI	LORE	27330703002	ZPPS LORE HELEWADI
259	Solapur	AKKALKOT	SATAN DUDHANI	27300111302	ZPPS MARATHI SATANDUDHANI
260	Solapur	BARSHI	MANEGAON	27300208001	ZPPS MANEGAON
261	Solapur	KARMALA	WASHIMBE	27300311701	ZPPS WASHIMBE
262	Solapur	MADHA	MADHA	27300405606	ZPPS MADHA NO-1
263	Solapur	MALSHIRAS	MAHALUNG	27300505811	ZPPS ADARSH PRI MAHALUNG
264	Solapur	MANGALWEDHA	DHAVALAS	27300601501	ZPPS DHAVALUS
265	Solapur	PANDHARPUR	KARKAMB	27300803716	ZPPS BOCHAREWASTI
266	Solapur	SANGOLA	MANJARI	27300906603	ZPPS MANJARI
267	Solapur	SOLAPUR NORTH	DARFAL--BIBI	27301000701	ZPPS BIBI DARFAL
268	Solapur	MOHOL	ASHTI	27300700804	ZPPS ASHTI
269	Thane	Bhiwandi	Kawad	27210105501	Z. P. SCHOOL, KAWAD
270	Thane	Murbad	Mhasa	27210910001	Z.P.SCHOOL, MHASA
271	Thane	Shahapur	Vihigaon (Gav.)	27211207602	Z.P. SCHOOL, VIHIGAON GAVTHA
272	Wardha	ARVI	RASULABAD	27080107001	Z.P. UP. PRI. SCHOOL RASULABAD
273	Wardha	ASHTI	THAR	27080200301	Z. P. UP. PRI. SCHOOL THAR
274	Wardha	DEOLI	NACHANGAON	27080308301	Z.P.PRI.SCHOOL,NACHANGAON
275	Wardha	HINGANGHAT	NANDHGAON	27080403001	Z.P. UP.PRI. SCHOOL NANDGAON
276	Wardha	SAMUDRAPUR	MANGRUL	27080608801	Z. P.UP. PRI. KENDRA.SCHOOL MANGRUL

277	Wardha	SELOO	HINGNI	27080703602	Z.P.PRI.SCHOOL, (G) HINGANI
278	Wardha	KARANJA	SAWALI (KH)	27080508701	Z. P. UP. PRI.SCHOOL SAWALI KHU
279	Wardha	WARDHA	KURZDI	27080802901	Z.P.UP. PRI. SCHOOL KURZADI JA
280	Washim	KARANJA LAD	KAMARGAON	27060103701	ZPPS URDU KAMAGAON
281	Washim	MANGRULPIR	GOGARI	27060307401	ZPPS GOGARI
282	Washim	MANORA	DHAMNI	27060409701	ZILLA PARISHAD UPPER PRIMARY SHIVAJI NAGAR DHAMNI
283	Washim	RISOD	WAKAD	27060509801	ZPPS WAKAD
284	Washim	WASHIM	EALKHI	27060601301	ZPPS EALKHI
285	Yavatmal	BABHULGAON	GONDHLI	27140202401	Z P UPP PRI SCHOOL, GONDHLI
286	Yavatmal	DARWHA	WADGAON (G)	27140314001	Z. P. UPP PRI SCHOOL, WADGAON (G)
287	Yavatmal	DIGRAS	ARAMBHI	27140400402	Z. P. UPP. PRI. SCHOOL,ARAMBHI
288	Yavatmal	GHATANJI	KINHI KINARA	27140504201	Z. P. UPP RPI SCHOOL, KINHI KINARA
289	Yavatmal	KALAMB	KATRI	27140605201	Z. P. UPP. PRI. SCHOOL, KATRI
290	Yavatmal	MAHAGAON	WAKODI	27140709901	Z P UPP.PRI. SCHOOL,WAKODI
291	Yavatmal	Maregaon	HATWANJRI	27140803901	Z. P. UPP. PRI. SCHOOL, HATWANJARI
292	Yavatmal	NER	JAVALGAON	27140903901	Z P HIGHER PRIMARY SCHOOL, JAVALGAON
293	Yavatmal	Pandharkawada	KELAPUR	27141004701	Z. P. UPP PRI MAR SCHOOL, KELAPUR
294	Yavatmal	PUSAD	BANSI	27141100901	Z. P.UPP PRI SCHOOL, BANSI
295	Yavatmal	RALEGAON	PIMPALAPUR	27141206101	Z.P. UPPER PRI. SCHOOL, PIMPALAPUR
296	Yavatmal	UMARKHED	DINDALA	27141303601	Z. P.UPP PRI. SCHOOL, DINDALA
297	Yavatmal	Wani	WAGDHARA	27141415202	Z. P. UPPAR PRI. SCHOOL, WAGDARA NEW
298	Yavatmal	Yavatmal	WADGAON ROAD	27141510801	Z. P.UPP PRI. SCHOOL, WADGAON ROAD
299	Yavatmal	Zhari	MATHARJUN	27141607401	Z. P. UPP PRI. SCHOOL, MATHARJUN
300	Yavatmal	ARNI	UMARI (IJARA)	27140111301	Z. P. PRI. SCHOOL,UMARI(IJARA)